



Sisäministeriö  
[kirjaamo@intermin.fi](mailto:kirjaamo@intermin.fi)

Lausuntopyyntö nro 2.11.2017, SMDno-2016-1495

## HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI PELASTUSLAIN MUUTTAMISESTA JA VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA SEKÄ ERÄIDEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Suomen Palopäälystöliitto – Finlands Brandbefälsförbund ry kiittää lausunnonantomahdollisuudesta ja lausuu seuraavaa lakien muuttamisesta:

### I. Pelastuslain muutokset

#### *Määritelmät ja pelastuslaitoksen asema*

Laissa on tärkeää määritellä *pelastuslaitos* ja sen tehtävät ja toimivaltuudet. Se on tärkeää pelastustoimen tehtäväalueiden eri toimijoiden vastuiden ja velvoitteiden selkeyttämiseksi. Keskeisen turvallisuusviranomaisen, pelastusviranomaisen, toimivaltuuksien tulee olla yksiselitteisesti luettavissa laista. Pelastuslaitokselle asetetaan esityksessä vastuita ja velvoitteita, mutta ilman pelastuslaitoksen määritelmää tehtäviä hoitamaan ei ole yksiselitteisesti osoitettavissa toimivaltaista viranomaista.

Pelastuslaitoksen määrittelyssä olisi otettava tarkemmin kantaa myös siihen – mikäli suunniteltu maakuntauudistus toteutuu ja pelastustoimi siirretään maakunnan liikelaitoksen tehtäväksi – onko pelastuslaitos se maakunnan liikelaitos, joka tuottaa pelastustoimen palvelut vai onko se esimerkiksi osa isompaa liikelaitosta vai muodostuuko pelastuslaitos jotenkin muuten.

Lain 2a §:n 4 kohdan määrittelyt ovat puutteelliset, mikäli tarkastellaan vain valmiuslain (1552/2011) 3 §:n mukaisia olosuhteita. Ehdotamme lisättäväksi pykälän määrittelyihin ”kansallinen aseellinen selkkaus”. Valmiuslaissa (1552/2011) ei huomioida kansallista aseellista selkkausta, jossa väestönsuojelua voidaan myös toteuttaa.

#### *Vesisukellustoiminta*

Pelastuslain muuttamisen keskeisissä tavoitteissa ja keskeisissä ehdotuksissa tulisi ottaa huomioon myös pelastuslaitosten suorittama vesisukellustoiminta, jota pelastuslaitokset ovat toteuttaneet yli neljäkymmentä vuotta. Tämä tulisi mainita vähintään lain perusteluissa ja ohjeistuksena samalla myös palvelutasopäätösten valmistelussa. Samalla edellä mainittu toiminta tulee ottaa huomioon laissa Pelastusopistosta ja liittää vesisukellusopetus osana maksutonta tutkintoon johtavaa täydennyskoulutusta.

#### *Avotulen teko*

Palopäälystöliitto kannattaa, että avotulentekoa rajoitetaan, mutta säännöstä tulee täydentää esimerkiksi lisäehdolla ”milloin leviämiskaava on ilmeinen”. Lisäksi tulisi määritellä *avotuli*.

Avotulen teon kokonaan kieltäminen koko varoitusalueella, kun esimerkiksi metsää tai ruohikkoa ei ole lähimailla, ei ole tarkoituksenmukaista.

#### *Öljyvahinkojen torjuntaan liittyvät valvontatehtävät*

Lakiesitysluonnoksen mukaan pelastuslaitos valvoisi 22 b ja 22 c §:ssä tarkoitettujen torjuntasuunnitelmien laatimista, suunnitelmien mukaisen kaluston hankintaa ja sitä, että torjuntakaluston käyttöön on saatavilla tarvittava henkilöstö. Pelastuslaitoksen tehtävänä olisi tarkastaa, että 22 a–22 c §:ssä tarkoitettujen toiminnan harjoittajalla on suunnitelman mukainen kalusto ja torjuntavalmius.

Uhkasakkoa ja teettämisuhkaa koskevassa pykälässä (105) esitetään lisättäväksi uusi 15. kohta, jossa säädettäisiin mahdollisuus käyttää uhkasakkoa ja teettämisuhkaa kohdassa lueteltujen säännösten vastaisen toiminnan yhteydessä. Ehdotuksen mukaan aluehallintovirasto voisi määrätä öljyntorjuntavaraston, suuren öljyvaraston, sataman ja laitoksen määrääjässä täyttämään lain 22 a–22 c §:ssä säädetyn suunnittelu- ja varautumisvelvollisuutensa.

Aluehallintovirastot ollaan kuitenkin lakkauttamassa siinä vaiheessa, kun nyt lausunnolla oleva (ei-tilapäinen) pelastuslain muutos astuisi voimaan. Lakiesityksessä ei lainkaan perustella sitä, miksi öljyvahinkojen torjuntaan liittyvä valvontatehtävä olisi maakunnan pelastusviranomaisella ilman, että maakunnan pelastusviranomaisella olisi valvonnan suorittamiseksi tarpeellisia toimivaltuuksia. Öljyvahinkojen torjuntaan liittyvä valmius on myös jossain määrin päällekkäinen vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) mukaisten torjuntavalmiuksien kanssa, ja pelastusviranomaisen on yksi kemikaaliturvallisuuslain mukaisista valvontaviranomaisista. Lisäksi on mahdollista tulkita, että torjuntavalmiuksien ylläpito kuuluu näiden toiminnanharjoittajien velvollisuuksiin myös pelastuslain 14 §:n nojalla, jonka valvonnasta myös toimivaltuuksien puolesta vastaa pelastusviranomaisen.

Toimivaltuuksia koskevassa 105 §:ssä 15 kohdan mukainen toimivaltuus tulee säätää maakunnan pelastusviranomaiselle tai valvontavastuu tulee siirtää sille viranomaiselle, jolla on tehtävän edellyttämät toimivaltuudet. Vaihtoehtoisesti 78 §:ssä voidaankin säätää, että aluehallintovirasto (tai valtion lupa-ohjaus ja valvontavirasto) valvoo 22 b ja 22 c §:ssä tarkoitettujen torjuntasuunnitelmien laatimista, suunnitelmien mukaisen kaluston hankintaa ja sitä, että torjuntakaluston käyttöön on saatavilla tarvittava henkilöstö. Aluehallintoviraston tehtävänä (tai valtion lupa-ohjaus ja valvontaviraston tehtävänä) olisi tällöin tarkastaa, että 22 a–22 c §:ssä tarkoitettujen toiminnan harjoittajalla on suunnitelman mukainen kalusto ja torjuntavalmius.

#### *Pelastusviranomaiset*

26 §:ssä maakunnan tilaaja ja monijäseninen toimielin eivät ole pelastusviranomaisia; onko näin tarkoitus?

#### *Maakunnan pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävät; Rajavartiolaitoksen tehtävät pelastustoimessa*

Esitämme, että sisäministeriö huolehtii kuntien valmiussuunnittelun ja varautumisen tukemiseen tarvittavasta rahoituksesta. Tähän asti valtaosa pelastuslaitoksista on määritellyt palvelutasopäätöksessään kuntien valmiussuunnittelun ja varautumisen tukemisen ja toimintaa olisi tarkoituksenmukaista myös kuntien näkökulmasta jatkaa.

Lakiehdotuksen kohdassa 27 a § todetaan, että Rajavartiolaitos huolehtii Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä aluksista aiheutuvien öljy- ja kemikaalivahinkojen pelastustoiminnasta ja yhteen sovittaa siihen varautumista. Kuitenkin esityksen keskeisissä tavoitteissa esitetään laajan siirron toteuduttua, että rajavartiolaitos johtaa alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa ja asettaa torjuntatöiden johtajan, jos ympäristövahinko on sattunut tai sen vaara uhkaa Suomen merialueella aavalla selällä tai talousvyöhykkeellä. Jos toimintaan osallistuu useamman tahon viranomaisia, Rajavartiolaitos asettaa yleisjohtajan.

Em. pykälään ehdotamme sanamuotoa: *Rajavartiolaitos huolehtii Suomen merialueella aavalla selällä ja talousvyöhykkeellä aluksista aiheutuvien öljy- ja kemikaalivahinkojen pelastustoiminnasta ja yhdessä rannikkoalueiden pelastuslaitosten kanssa yhteen sovittaa Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä öljy- ja aluskemikaalivahinkoihin varautumista.*

Rannikkoalueiden pelastustoimilla on pitkäaikainen kokemus varautumisesta alusöljy- ja aluskemikaalivahinkoihin ennen vuoden 2010 öljyvahinkojen torjuntalain muutosta. Rajavartiolaitoksella ei ole ollut varsinaista torjuntaviranomaisen roolia aiemmin, ja näin ollen arvioimme, ettei sillä ole riittävää kokemusta varautumisesta alusöljy- ja aluskemikaalivahinkoihin.

### *Hälytysohje*

Esitämme, että hälytysohjeeseen kirjattava ohje siitä, että hälytyskeskus voisi hälyttää pelastustoimintaan tarkoituksenmukaisimmat yksiköt riippumatta siitä, missä maakunnassa yksiköt ovat, tarkennettaisiin. Tarkoituksenmukaisuus-käsitettä olisi tarkennettava niin, että säännös ohjaisi hälytysohjetta ja toimintaa asiakkaan kannalta parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen.

### *Pelastustoiminnan johtaminen*

Lakiluonnoksen 34 §:ssä tulee esittää, että maakunnan pelastuslaitos huolehtii alueellaan alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnasta ja toimii yleisjohtajana, kun tehtävään osallistuu useampia eri viranomaisia.

### *Pelastustoiminnan johtajan toimivaltuudet*

Lakiluonnoksen 36 §:n 2 momentin 5 kohtaa tulee täydentää siten, että kohdan 5 toisen kappaleen valtaoikeudet vesien pilaantumisen estämiseksi koskevat myös rannikkoalueen pelastuslaitoksia näiden toiminta-alueillaan. Pelastustoiminnan johtajan valtaoikeuksien laajentaminen koskemaan vesien pilaantumisen estämistä mahdollistaisi sen, että pelastustoiminta olisi sujuvaa eikä edellyttäisi käskyjen kierrättämistä Rajavartiolaitoksen kautta.

*Kansainvälinen pelastustoiminta*

Pelastuslain 38 §:ään esitetään otettavaksi säännös, jonka mukaan maakunnan pelastuslaitos osallistuisi pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon. Palopäällystyöliitto haluaa muistuttaa, että nämä velvollisuudet tulee huomioida myös pelastustoimen riittävänä rahoituksena.

*Pelastustoimen suunnitelmat*

Esityksen 47 §:ää tulisi muuttaa siten, että rannikkoalueen pelastustoimen pelastuslaitokset laativat alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntasuunnitelmat – yhteistyössä Rajavartiolaitoksen kanssa. Alueellisten suunnitelmien tulee olla toimivia alueillaan.

Rannikkoalueen pelastustoimen pelastuslaitokset ovat laatineet aiemmin suunnitelmat alusöljyvahinkoihin, ja suunnitelmat perustuvat myös alueellisiin erityispiirteisiin ja uhkiin. Rannikkoalueiden pelastuslaitokset ovat laatineet myös SÖKÖ-suunnitelmat. Tätä suunnittelukokemusta ei Rajavartiolaitoksella ole.

Pelastuslaitoksilla on laaja henkilöstö- ja kalustoresurssi suunniteltuna omien alueidensa uhkiin ja riskeihin. Rajavartiolaitoksen resurssit eivät ole vastaavalla tasolla. Mikäli kuitenkin halutaan saada yksi laaja suunnitelma, sen tulisi olla lähinnä yleissuunnitelma. Se laadittaisiin Rajavartiolaitoksen johdolla ja vastaisi esimerkiksi nykyään käytössä olevaa Suomenlahden alueen alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelmaa, mutta koko rannikon alueella.

*Pelastuslaitoksen vastuu koulutuksesta*

Pykälissä 56 ja 57 täsmennetään sopimuspalokunnan koulutusvaatimuksia. Ehdotamme niihin lisättäväksi, että vanhan pelastuslain mukaiset kurssit säilyttävät kelpoisuuden ko. tehtäviin.

*Pelastustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset*

Palopäällystyöliiton Hallinto ja tukipalvelut -jaoston johtokunta esittää, että pelastuslaikia muutettaisiin siten, että se mahdollistaisi myös pelastuslaitoksen muun päätoimisen henkilöstön kuin miehistön, alipäällystön ja päällystön osallistumisen pelastustoimintaan sekä varmistaisi sopivan koulutustason; Pelastusopiston opetussuunnitelman mukaista koulutustasoa ei kaikilta vaadittaisi. Tämä muutos voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siten, että Pelastuslain 57 § 2 mom. säädettäisiin, että pelastustoimintaan osallistuvalla pelastuslaitoksen muulta henkilöstöltä, sivutoimiselta ja sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalta henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen tai muu tehtävän edellyttämä koulutus.

*Pelastustoimen viranomaisten varautuminen väestönsuojeluun*

Mielestämme lakiluonnoksen 64 §:n I momentissa viitataan virheellisesti kaikkiin valmiuslain (1552/2011) 3 §:n poikkeusoloihin. Pykälässä viitataan pelastustoimen viranomaisten vastuuseen kouluttaa väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä poikkeusolojen tehtäviin. Ilmeinen rajaus on valmiuslain 3 § 1 kohta, jossa poikkeusoloilla

tarkoitetaan Suomeen kohdistuvaa aseellista tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavaa hyökkäystä ja sen välitöntä jälkitilaa. Pykälässä tulisi viitata ainoastaan valmiuslain 3 §:n I kohdan mukaisiin poikkeusoloihin.

Ehdotamme, että lakiluonnoksen 64 §:n I momentin virkkeeseen lisätään rajaus ”*omalta osaltaan*”: ”Pelastustoimen viranomaisten - - - varautumalla *omalta osaltaan* valmiuslain 121 §:ssä säädettyyn väestön siirtämiseen sekä huolehtimalla muistakin näitä vastaavista toimenpiteistä.” Momenttia esitetään muutettavaksi ja tarkennettavaksi siten, että varautumisvelvollisuus koskisi evakuointien sijaan valmiuslaissa säädettyä väestön siirtämistä. Väestön siirtämisen toiminnalliset vastuut jakaantuvat laajasti eri viranomaisille. Lakiluonnoksen muotoilu yhdistettynä valmiuslaissa säädettyyn sisäministeriön yleisjohtovastuuseen johtaa harhaan väestön siirtämisen vastuista ja roolituksista.

Tarkennus pelastustoimen varautumisvelvollisuuteen koskien evakuointien sijaan valmiuslaissa säädettyä väestön siirtämistä on erittäin tarpeellinen. Evakuointitermi ei sellaisenaan ole riittävän yksiselitteinen ja saattaa sekoittaa esimerkiksi tämän lain 36 §:ssä säädettyyn suojaväistöön, puolustustilalain (1092/1991) nojalla sotilasviranomaisen määräyksellä suoritettavaan väestönsiirtoon tai poliisilain (872/2011) nojalla poliisimiehen määräämään paikan tai alueen tyhjennykseen.

Lakiluonnoksessa ei ole onnistuttu kattavasti selventämään väestönsuojelun terminologiaa ja toimintarajauksia. Lakiluonnoksen ja valmiuslain (1552/2011) 116–120 §:n väestönsuojelun rajaukset ovat ristiriitaiset muun muassa valmiuslain 3 §:n 2 kohdan osalta. Pelastuslain 64 §:ssä säädetään, että: ”*Pelastustoimen viranomaisten on varauduttava toimintansa hoitamiseen poikkeusoloissa...*” Pykälän otsikossa viitataan väestönsuojeluun, mutta sisällössä säädetään laajemmin poikkeusoloihin varautumisesta. Luvun otsikko ja sisältö ovat ristiriitaiset.

#### *Velvollisuus osallistua väestönsuojelukoulutukseen*

Pelastuslain 67 §:n säätämää velvollisuutta osallistua väestönsuojelukoulutukseen esitämme täydennettäväksi siten, että maakunnan pelastusviranomaisen tulisi olla myös koulutusta tai harjoitustoimintaa järjestävä taho: ”...*Pelastusopiston tai maakunnan pelastusviranomaisen järjestämään väestönsuojelukoulutukseen...*”. Tällä tavoin huomioitaisiin paremmin alueellisia ja paikallisia tarpeita.

#### *Väestönsuojarakentaminen ja Helpotusten myöntäminen*

Turvallisuuskomitea on vuonna 2013 ja uudelleen vuonna 2017 katsonut, että väestönsuojien rakentamisvelvoitteita ei tulisi purkaa vuoden 2011 pelastuslain tasosta. Tämän johdosta ei ole esitettävissä näkökohtia, jotka puoltaisivat väestönsuojien rakentamisen keventämistä entisestään.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että rakennusluvan myöntävä viranomainen voisi sallia yhteisen väestönsuojan rakennettavaksi myöhemminkin kuin viiden vuoden kuluessa ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta, jos siihen on perusteltu syy eikä poikkeuksen tekeminen olennaisesti heikennä suojautumismahdollisuuksia. Lakiesityksessä todetaan, että perusteltuna synnä voitaisiin pitää sitä, että rakennushanke ja siihen kuuluva yhteinen väestönsuoja valmistuu suunnitelmien mukaan myöhemmin kuin viiden vuoden kuluessa ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta. Ensimmäisen rakennuksen rakennuslupa-

olisi myös tässä tapauksessa liitettävä myöhemmin rakennettavien rakennusten rakennussuunnitelmat ja suunnitelma yhteisen väestönsuojan sijainnista.

Rakennusluvan myöntävä viranomais voi ehdotuksen mukaan kunnan hakemuksesta asianomaista pelastusviranomaista kuultuaan myöntää vapautuksen väestönsuojien rakentamisesta tietyllä alueella, jos siellä arvioidaan olevan ennestään riittävä määrä suojapaikkoja.

Lakiesityksellä ollaan antamassa merkittäviä uusia toimivaltuuksia kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle koskien väestönsuojien rakentamisvelvoitteista poikkeamista. Nykyisen lain mukaan sisäministeriö voi kunnan hakemuksesta myöntää vapautuksen väestönsuojien rakentamisesta tietyllä alueella, jos siellä arvioidaan olevan ennestään riittävä määrä suojapaikkoja tai väestön suojaaminen on turvattu muulla tavoin. Lakiesityksessä ei ole riittävästi perusteltu, miksi nykyisin sisäministeriöllä olevan toimivallan siirtäminen kunnalliselle tasolle on tarpeen. Väestönsuojarakentamista koskevan päätöksenteon siirtäminen vahvasti paikalliselle tasolle lisää joustavuutta, mutta voi johtaa vahvasti eriäviin käytänteisiin valtakunnassa. Siten esitetään, että väestönsuojien alueelliset poikkeukset säilytettäisiin nykyiseen tapaan (379/2011 75.3 §) sisäministeriöllä. Tulisi myös harkita yleisen ohjausroolin säätämistä sisäministeriölle väestönsuojia koskevien vapautusten ja poikkeusten myöntämisessä. Lisäksi tulee varmistaa, että maakunnan pelastuslaitoksella on mahdollisuus valittaa rakennusvalvonnan mahdollisesti yleisestä linjasta poikkeavasta päätöksestä.

Poikkeamien myöntämisessä on otettava huomioon kuitenkin väestönsuojakannan käytettävyys ja kunto, mm. moni kalliosuoja on heikossa kunnossa. Laissa tulee olla kirjattuna vaatimus selvittää kohteen ympäristön väestönsuojakannan kunto ennen kevennyksen myöntämistä. Kevennystä ei saa perustella viereisellä suojalla, joka ei ole kunnossa.

Mikäli poikkeamien myöntäminen päättyy kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle, on huolehdittava, että väestönsuojarakentamisen poikkeamia myöntävän viranomaistehäviä tulee ohjata aktiivisesti tavoitteena tasapuolinen ja valtakunnallisesti yhtenäinen kohtelu.

Lisäksi 73 §:n sanamuotoa tulisi muuttaa siten, että ullakon ja kellarin lisäksi väestönsuojan rakentamisvelvoitetta ei synny, kun olemassa olevaa rakennusta, jonka käyttöönotosta on kulunut vähintään 5 vuotta, korotetaan enintään 2 kerrosta. Käytännössä on tullut epäselvyyttä siitä, syntykö väestönsuojan rakentamisvelvoitetta rakennusta korotettaessa vai ei.

Näkemyksemme mukaan ”kevytrakenteisen rakennuksen” käsitettä tulisi selventää pelastuslaissa.

### *Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvät huomiot*

*Onnettomuuksien ehkäisytoiminta* tulisi määritellä tarkemmin pelastustoimeen osallistuvien eri viranomaisten tehtäväkenttien tarkentamiseksi.

Termi *valistus* tulisi korvata *turvallisuusviestinnällä*, termin *omavalvonta* käyttöä rajattaisiin pelastusviranomaisten asiakkaille osoitettuihin tehtäviin, lisäksi määritelmät *valmiuden ylläpidosta* ja *varautumisesta* tulisi lisätä pelastuslakiin.

#### *Jälkivalvonta ja hyvä hallinto*

Lakiesityksessä ei ole otettu huomioon Palotarkastustoiminnan kehittämishankkeen (SM007:00/2015) johtopäätelmiä. Vaikka kyseisestä hankkeesta ei ole luovutettu loppuraporttia, hankkeessa muodostui yhteinen näkemys siitä, että pelastusviranomaisen suorittama valvonta ei ole tehokasta ja laadukasta ilman, että havaittujen puutteiden korjaamista seurataan (jälkivalvonta).

Lisäksi hankkeen yhteydessä nousi esiin, että nykyiset valvonnan toimintamallit eivät vastaa hallintolain vaatimuksiin asianosaisten kuulemisen ja velvoittavien päätösten tiedoksiannon suhteen. Näihin epäkohtiin ei kuitenkaan nyt lausunolla olevassa lakiesityksessä ole otettu lainkaan kantaa. Esitetään, että jälkivalvonta säädetään jo tässä vaiheessa osaksi valvontaa muuttamalla pelastuslain 81 §n 1 momenttia esimerkiksi seuraavasti: ”*Jos alueen pelastusviranomaisen valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita tässä laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa, pelastusviranomaisen on valvottava, että puutteet korjataan.*”

Erillistä toimivaltuutta korjausmääräysten antamiseen ei tarvittaisi, sillä pelastuslain 105 §:n mukaan pelastusviranomaisella on oikeus velvoittaa määrääjässä oikaisemaan se, mitä on tehty tai lyöty laimin. 105 §:n 11 kohtaa tulisi kuitenkin tarkistaa tässä yhteydessä kattamaan yleisesti valvonnassa havaitut puutteet, samoin 80 §:n sanamuoto koskien korjausmääräystä tulisi tarkistaa.

#### *Erheellisistä hälytyksistä perittävät maksut*

Lausunolla olevan luonnoksen mukaan pelastuslaitoksen oikeudesta periä maksuja erheellisistä paloilmoituksista säädetäisiin nykyiseen tapaan, mutta säännöstä selvennettäisiin niin, että myös muut kuin laitteen vikaantumisen johtuneet syyt ovat erheellisiä paloilmoituksia. Sanamuodon muutos selventäisi samalla sitä, että erheellisten paloilmoitusten ehkäiseminen voi edellyttää myös muita toimenpiteitä kuin paloilmottimen teknistä korjaamista.

Tässä yhteydessä tulisi huomioida, että palovaroitinjärjestelmiä ja niiden kautta tehtyjen, tarkistamattomien hälytysten aiheuttamat hälytykset tulisi käsitellä samalla tavoin kuin hätäkeskuksiin kytkettyjen laitteistojen erheelliset hälytykset. Yleinen käytäntö on, että palovaroitinjärjestelmä hälyttää vartiointiliikkeen tai vastaavan tahon valvomoon, josta hälytys välitetään hätäkeskukseen enempää asiaa selvittämättä. Näistä erheellisistä paloilmoituksista, joiden ensisijaisena vastaanottajana on muu kuin hätäkeskus, tulisi voida periä maksu vastaavalla tavalla kuin suoraan hätäkeskukseen kytketystä paloilmottimesta.

Esitetäänkin, että pelastuslain 96 §:n 1 momentin 2 kohtaa muutetaan siten, että maksu voidaan periä tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen tai siihen rinnastettavaan keskukseen liitetyn paloilmottimen tai siihen rinnastettavan järjestelmän toistuva erheellinen toiminta. Hätäkeskukseen rinnastettava keskus olisi sellainen, jossa hälytyskeskustoiminnan toiminnanharjoittaja toimeksiantosopimukseen pe-

rustuen ottaa vastaan ja tarvittaessa välittää teknisten järjestelmien antamia ilmoituksia.

#### *Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten*

Palopäälystöliitto esittää lakiin lisättäväksi täydennyksiä tiedonsaantioikeuksista.

Vastuuhenkilöiden tietojen saaminen on tärkeää valvontatehtävien hoitamisen kannalta. Kaupparekisterilain (129/1979) 1 a §:n nojalla jokaisella on oikeus saada tietoja kaupparekisteristä. Vastaava säännös on yhdistyslain (503/1989) 47 §:n 2 momentissa. Mainitut lait eivät kuitenkaan pidä sisällään viranomaisen maksutonta tiedonsaantioikeutta.

Lakiesityksessä tulisikin ehdotettujen tiedonsaantioikeuksien lisäksi säätää pelastusviranomaiselle maksuton tiedonsaantioikeus ainakin kaupparekisterilain 3 §:n mukaisista oikeushenkilöistä talletettuihin tietoihin, jotka koskevat oikeushenkilön yhtiöjärjestystä, hallituksen puheenjohtajaa, hallituksen jäseniä, toimitusjohtajaa, hallintoneuvostoa tai muun edustajan henkilötietoja. Vastaavasti tietoja tulisi saada maksutta yhdistyslain 8 §:n, 35 §:n ja 36 §:n mukaisista tiedoista, joista pidetään rekisteriä yhdistysrekisteriasetuksen (506/1989) 1 §:n nojalla.

Edelleen tiedonsaantioikeutta tulisi tarkentaa niin, että pelastus- ja väestönsuojelusuunnittelua varten pelastusviranomaiset saisivat tietoja alueella tosiasiallisesti työskentelevistä ihmisistä. Nykyisellä kirjauksella tilastolainsäädäntö estää tämän. Tiedonsaannille on tarpeet etenkin ulkoisen pelastussuunnitelman vaativien kohteiden kanssa tehtävässä yhteistyössä ja suojavaistöjä suunniteltaessa.

## **2. Palosuojelurahastolain muuttaminen**

Palopäälystöliitto esittää, että mikäli pelastustoimi siirretään maakuntaudistuksen yhteydessä maakunnan tehtäväksi, tulisi pelastuslakiin lisätä avustusten saajaksi maakunnalliset pelastuslaitokset. Lisäksi avustuksen osoittaminen esimerkiksi kunnan tai maakunnan kokonaan omistaman yhtiön rakennus- tai kalustohankkeeseen tulisi mahdollistaa samoin kuin rahoitusleasingin käyttö rakennus- ja kalustohankinnoissa.

## **3. Koneellinen allekirjoitus**

Esitämme, että pelastuslakiin, lakiin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa tai muuhun lakiin tulee lisätä lain sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa tarkoittama mahdollisuus pelastusviranomaisen päätösten koneelliseen allekirjoittamiseen.

Lisätietoja lausunnosta antaa toiminnanjohtaja Ari Keijonen, 040 588 4112 tai [ari.keijonen@sppl.fi](mailto:ari.keijonen@sppl.fi).

Parhain terveisin

**Suomen Palopäälystöliitto – Finlands Brandbefälsförbund ry**

Jari Sainio

Ari Keijonen



puheenjohtaja

toiminnanjohtaja

Tiedoksi:

sari.mustila@intermin.fi